

Saul se stává králem

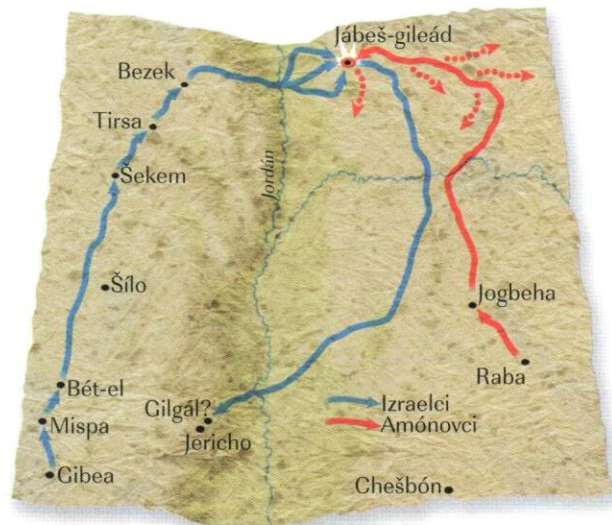
ASI POLOVINA 11. STOL. PŘ. KR.

Ačkoli Saulovo království nebylo nikdy tak velké jako království jeho nástupců, Davida a Šalomouna, nic to nemění na skutečnosti, že prvním izraelským králem byl Saul. Pocházel z malého izraelského kmene Benjamín, který žil poněkud ve stínu většího sousedního kmene Efrajim. Saul musel ve funkci krále a vůdce národa čelit několika problémům. Zaprvé hranice království nebyly přesně vymezeny a Saul pravděpodobně musel o svou moc v pohraničních oblastech bojovat. Zadruhé byl obklopen řadou nepřátel, především Pelištejci, ale také například Amónci. Zatřetí v království stále byly oblasti, které od Jozuovy doby Izraelci nedobyli. Například Jeruzalém byl nezávislým městským státem (2S 5,6–8) a na Saulově domovském území Benjamín, v horách severně od Jeruzaléma, stále žily kenaanské kmeny jako například Chivejci a Arkejci.

K Saulově upevnění královské moci vedla dvě klíčová vítězství: při obléhání Jábeš-gileádu porazil Amónce a v bitvě u Mikmásu porazil Pelištejce. Po tomto vítězství se Saul usídlil severně od Jeruzaléma, v Gibeji.

Záchrana Jábeš-gileádu

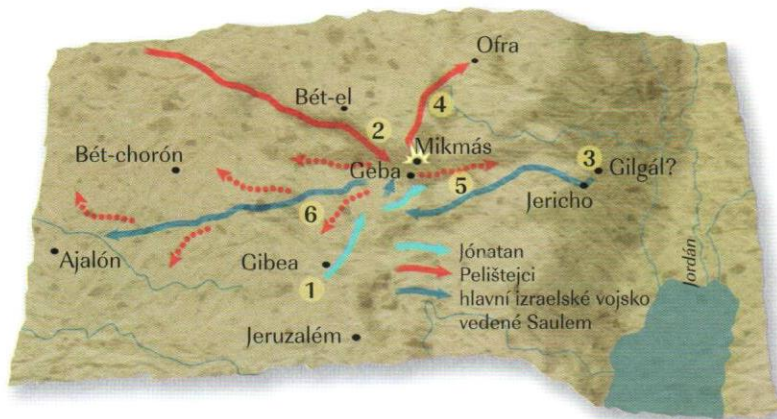
Obyvatelé Jábeš-gileádu žádali Amónce o mír, ovšem amónský vůdce jim odpověděl, že s nimi uzavře mírovou smlouvu tak, že každému z nich vyloupne oko (1S 11,2). Obyvatelé se o pomoc obrátili na Saula a ten Amónce porazil.

Bitva u Mikmásu

Pelištejci měli vojenské ležení u Gibeje, na severní straně příkrého údolí, které oddělovalo Gibeu od Mikmásu. Pelištejci vyjžděli z tohoto ležení a plenili úrodu Izraelců. Pelištejci zde také měli kováře a kovářny (1S 13,16–18).

1. Saulův syn Jónatan zaútočí na pelištejské vojenské oddíly v Gibeji (1S 13,3).
2. Pelištejské vojsko se shromáždí u Mikmásu, východně od Bét-ávenu (1S 13,5).
3. Saul v Gilgálu obětuje zápalnou oběť, což ostře kritizuje Samuel. Saul pak táhne do Geby na benjamínském území, aby se připojil k Jónatanovým mužům (1S 13,8–15).
4. Z pelištejského vojska u Mikmásu se vydělí tři přepadové oddíly, které se přemístí k Bét-chorónu, k Ofře, k zemi Šáula a směrem k poušti (1S 13,16–18).
5. Jónatan přepadne ze zálohy pelištejskou základnu na druhé straně údolí a způsobí tím velký zmatek (1S 14,1–14).
6. Saulovi muži napadnou ležení Pelištejců (1S 14,15–23) a zaženou je z Mikmásu směrem na východ do Ajalónu (1S 14,31).

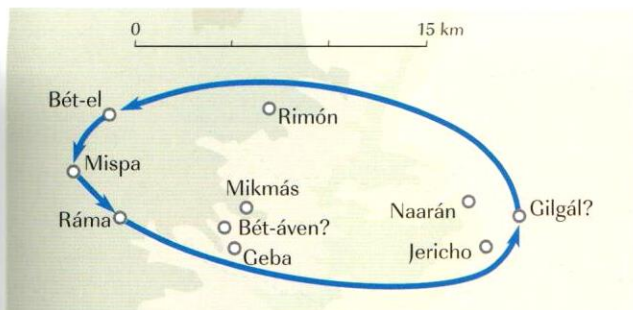

Samuel, poslední ze soudců

1. Samuelova vypráví o dvou prvních izraelských králich, Saulovi a Davidovi. Není však pojmenována po nich, nýbrž po proroku, knězi a posledním soudci Samuelovi. Samuel byl z kmene Lévi a jako soudce působil především na území kmene Benjamín. Sehrál rozhodující úlohu při vzniku izraelského království.

První příběhy o Samuelovi líčí, jak se zaučuje u kněze Élího (1S 2,11.18; 3,1). Samuel vyrostl v Šílu, významném centru bohoslužby v Izraeli předkrálovské doby, kde Izraelci uchovávali schránu smlouvy a svatostánek. Ačkoli Bible nikde Samuela nenazývá knězem, v několika případech vykonává kněžské úkony jako například obětování (1S 7,9; 9,13; 10,8; 16,1–5). Proslul více jako prorok a věstec (1S 3,20; 9,5–14.18–21). Jeho ústy promlouval Bůh (1S 8,10–18; 10,17–19; 15,1–2) a ačkoli s tím sám příliš nesouhlasil, ustanovil Saula za krále (1S 9,1 – 10,16; 16,1–13). Když si Saul nevede dobře jako izraelský král, Samuel jej kárá a oznamuje mu, že se od něj Bůh pro jeho činy odvrátil (1S 13,13–14; 15,17–19.22–23).

V 1. Samuelově 7,15 je Samuel charakterizován jako soudce. Každoročně se vydával na cestu po centrálním pohoří do Bét-elu, Gilgálu, Mispy a Rámy, kde bydlel a všude soudil Izrael (1S 7,15–17). Samuel tak spojuje dvě významná období v izraelských dějinách: období soudců a královské období.

SAMUELŮV OKRUH

Samuel každý rok vyrazil ze svého domova v Rámě na cestu po centrálním pohoří, aby zde soudil. Rozhodoval spory, prosazoval Boží vůli a bral Izraelce pod přísahu (1S 7,15–17).

SAULOVO KRÁLOVSTVÍ

Pod Saulovu vládu nespadal celý Izrael. Bible uvádí, že Jeruzalém zabral až později David a oblast kolem Bét-šanu ovládli za Saulovy vlády Pelíštejci (1S 31,8–10). Saul rovněž uzavřel strategické spojení s Adrielem Mechólátským, což svědčí o tom, že oblast nedobytá kmenem Manases zůstala v rukou Kenaanců až do Davidovy doby (1S 18,19; Sd 1,27).

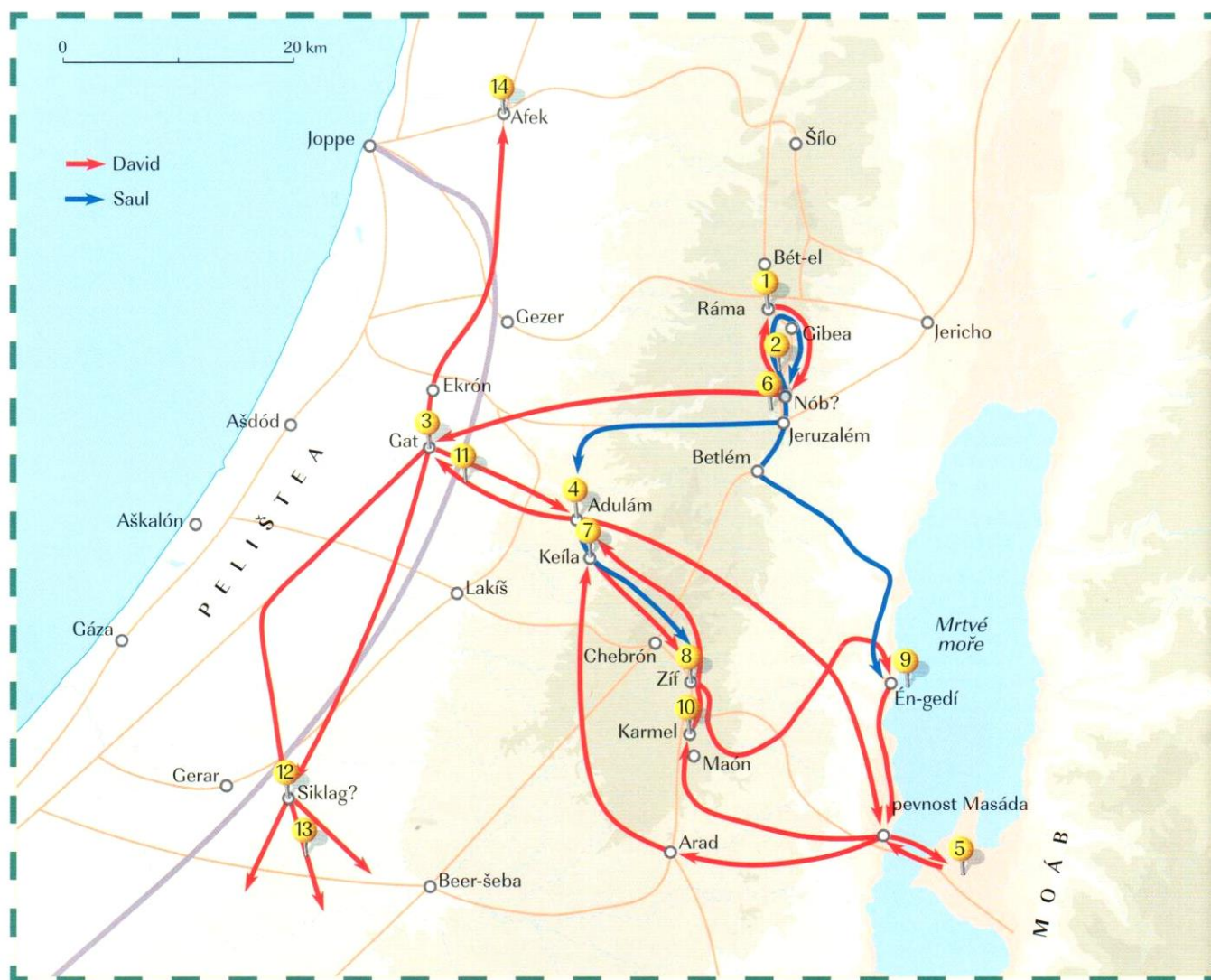
David na útěku před Saulem

KONEC 11. STOL. PŘ. KR.

Saula začal zastíňovat mladý, pohledný válečník David, který proslul svou statečností. Zatímco Davidova sláva rostla, Saulův vliv slábl.

David pocházel z Betléma, města na velkém kmenovém území Juda na jihu Izraele. Proslavil se v boji proti Pelištejcům, a to především tím, že v údolí Éla zabil obrovského pelištejského bojovníka Goliáše. Později se stal blízkým

přítelem Saulova syna Jónatana, který byl rovněž udatným bojovníkem. Po jednom vítězství nad Pelištejci dal Saul Davidovi za ženu svou dceru Míkal, brzy se však začal obávat o svůj trůn. David proto musel před Saulem uprchnout. Saul jej nepřestal pronásledovat, a tím Davida vytlačil ještě dále do pouště jihovýchodně od Chebrónu.

David – Saulův nástupce

Saul tolik usiloval o Davidovu smrt, že se David raději uchýlil na pelištejské území, kde se stal vazalem pelištejského vládce Gatu, krále Akíše. Akíš dal Davidovi za odměnu město Siklag. Bible dokonce popisuje, jak David ve snaze zavděčit se Pelištejcům předstírá, že chce bojovat proti Izraeli. Nevíme, jak daleko by byl David ochoten zajít. Ovšem jednu chvíli podle Bible pochodoval s Pelištejci na Afek, aby se zde zúčastnil bitvy proti Saulovi. Pelištejci si však nebyli jisti Davidovou loajalitou, a proto jej v předvečer bitvy poslali zpět do Siklagu (1S 29). Pokračovali dál na sever k pohoří Gilbóa, kde se utkali s Izraelci pod velením Saula a Jónatana.

Saul pronásleduje Davida

1. David prchá do Rámy (1S 19,18–24).
2. David odejde do Nóbu a dostává zde Goliášův meč (1S 21,1–10).
3. David prchá do pelištejského města Gatu. Aby jej Pelištejci nezabili, předstírá šílenství (1S 21,11–16).
4. David se uchýlí do jeskyně Adulámu a shromáždí kolem sebe na čtyři sta mužů, kterým Saul učinil bezpráví (1S 22,1–2).
5. David odchází do Mispy Moábské, kde zanechává svého otce a matku, a pokračuje do lesa Cheretu v Judsku (1S 22,3–5).
6. Saul nepřestává Davida pronásledovat a nechává usmrtit kněze z Nóbu (1S 22,6–23).
7. David poráží pelištejské vojsko v Keíle (1S 23,1–6). Ale i odtud musí před Saulem uprchnout.
8. David se uchyluje do pouště Zífu (1S 23,7–14). V Choreši se setkává s Jónatanem (1S 23,15–18). Saul pronásleduje Davida i v poušti, když se však dozvídá o vpádu Pelištejců, pátrání přeruší (1S 23,19–28).
9. David odchází do pouště Ěn-gedí. Saul jej znovu pronásleduje. David ušetří Saulův život (1S 24,1–23). Saul se navrácí domů.
10. David odchází na Karmel a setkává se s Abígajilou a Nábalem (1S 25).
11. David odchází do pelištejského města Gatu. Saul konečně přestává Davida pronásledovat (1S 27,1–4).
12. David dostává od pelištejského vládce město Siklag. U Pelištejců zůstane šestnáct měsíců (1S 27,5–7).
13. David podniká vpády proti Gešúrejčům, Girzejčům a Amálekovcům. Před pelištejským králem přestírá, že bojuje proti Izraelcům (1S 27,8–12).
14. David táhne s Pelištejci proti Izraelcům v Afeku. Pelištejci mu však nedůvěřují a pošlou jej zpátky do Siklagu (1S 29).

Betlém v Bibli

Na tak malé judské město sehrál Betlém v dějinách pozoruhodnou úlohu. Betlém leží asi 8 km jižně od Jeruzaléma, v nadmořské výšce 790 m.

- ca 4 př. Kr. V Betlémě se narodil Ježíš (L 2,14,15).

- ca 450 př. Kr. Betlém je znovu osídlen navrátilci z babilónského zajetí (Neh 7,26; Ezd 2,21).

- ca 700 př. Kr. Micheáš prorokuje, že se v Betlémě narodí vládce Izraele (Mi 5,2).

- ca 930 př. Kr. Rechabeám opevňuje město (2Pa 11,6).

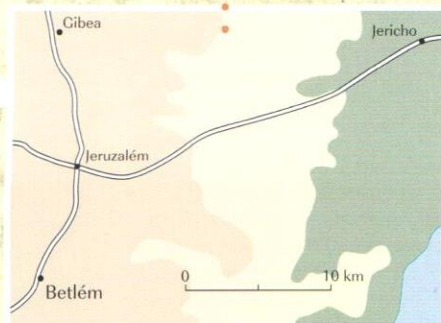
- ca 1010 př. Kr. Betlém osvobozuje David.

- ca 1030 př. Kr. Město dobývají Pelištejci (2S 23,14).

- ca 1040 př. Kr. V Betlémě se narodil David.

- Do Betléma se přistěhuje Rút.

- V Betlémě je pohřbena Ráchel (Gn 35,19).

Davidův vzestup k moci

ASI 1010 AŽ 1000 PŘ. KR.

Saul se utká s Pelištejci v bitvě v pohoří Gilbóa, ve které Saul i jeho syn Jónatan zahynou. Království je v troskách (1S 31,1–7). Vláda vůbec prvního izraelského krále skončila katastrofou.

Saulova smrt vytvořila v Izraeli mocenské vakuum. David nebyl za krále prohlášen okamžitě. Místo toho byl za Saulova nástupce označen Saulův syn Íš-bóšet, také známý pod jménem Ešbaal (2S 2,8–11). Íš-bóšet panoval z Machanajimu, z města v zájordánské oblasti,

což pravděpodobně svědčí o tom, že to byl slabý král, poněvadž Machanajim se nacházel daleko od Pelištejců. David mezitím obsadil Chebrón, kde ho vojáci a starší kmene Juda prohlásili za krále. Schylovalo se k občanské válce.

DAVIDOVO KRÁLOVSTVÍ

V 2. Samuelově 8–12 čteme o řadě válečných tažení, která David vedl proti sousedním zemím.

1. Moábci

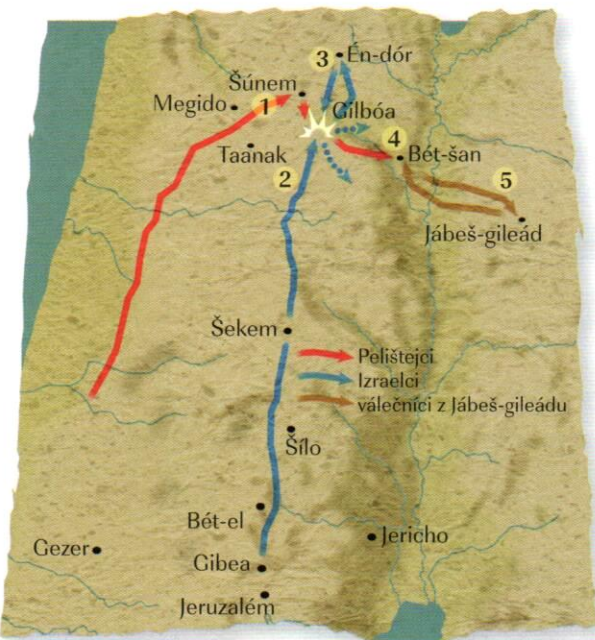
David Moábce porazil a zabil dvě třetiny jejich zajatců (2S 8,2).

2. Edómci

David také porazil Edómce v bitvě, která se odehrála v „Solném údolí“, pravděpodobně mezi Mrtvým mořem a Beer-šebou (2S 8,13–14).

3. Amónovci

Když amónský král zesměšnil Davidovy posly, vyslal David proti Amónovcům své vojsko spolu s žoldáky Hadad-ezera, aramejského krále ze Sóby. K útoku pravděpodobně došlo

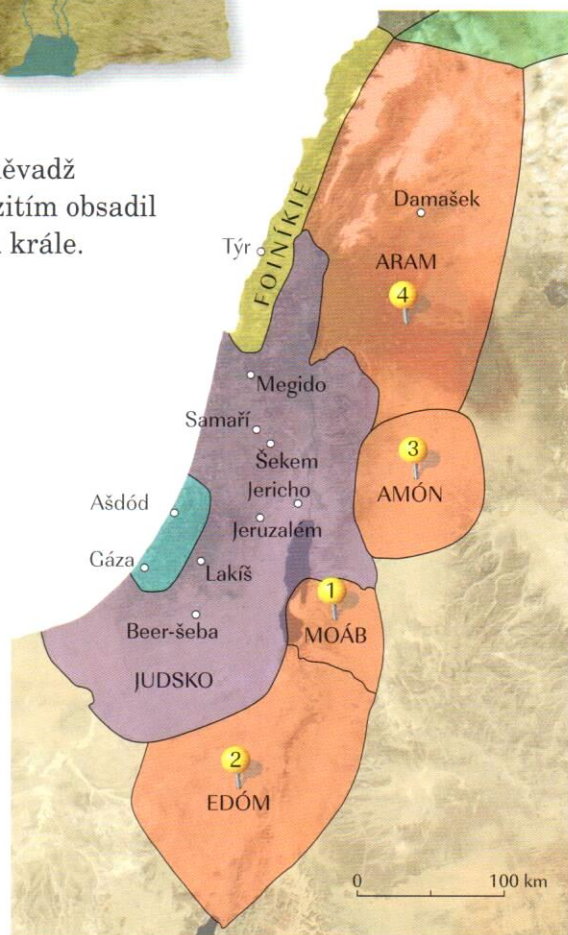
BITVA V POHOŘÍ GILBÓA

1. Pelištejci vtrhnou do Izraele, táhnou směrem na sever a utáboří se v Šunemu (1S 28,4a).
2. Saul shromáždí své vojsko a utáboří se v pohoří Gilbóa (1S 28,4b).
3. Saula velikost pelištejského vojska vyděsí, jde se proto poradit s čarodějnici v Ěn-dóru (1S 28,5–25).
4. Saul a Jónatan během bitvy v pohoří Gilbóa umírají. Pelištejci odvezou jejich těla do Bét-šan (1S 31,1–8).
5. Muži z Jábeš-gileádu tělo Saula a jeho syna zachrání a pohřbí je (1S 31,1–13).

v Rabě (2S 12,26–31). Aramejští žoldáci se odmítli útoku zúčastnit a zřejmě chtěli Izraelce zradit. Izraelský vojevůdce Jóab zaútočil na Amónovce i aramejské žoldáky a porazil je (2S 10,6–14).

4. Aramejci

Hadad-ezer, aramejský král Sóby, byl významný vládce z jižního Aramu. Když se dozvěděl o porážce svých nájemných vojenských jednotek, střetl se s Davidem v Chélamu, v oblasti Zájordání. David ho porazil a přinutil jej uzavřít mír (2S 10,15–19).

GIBEÓNSKÝ RYBNÍK

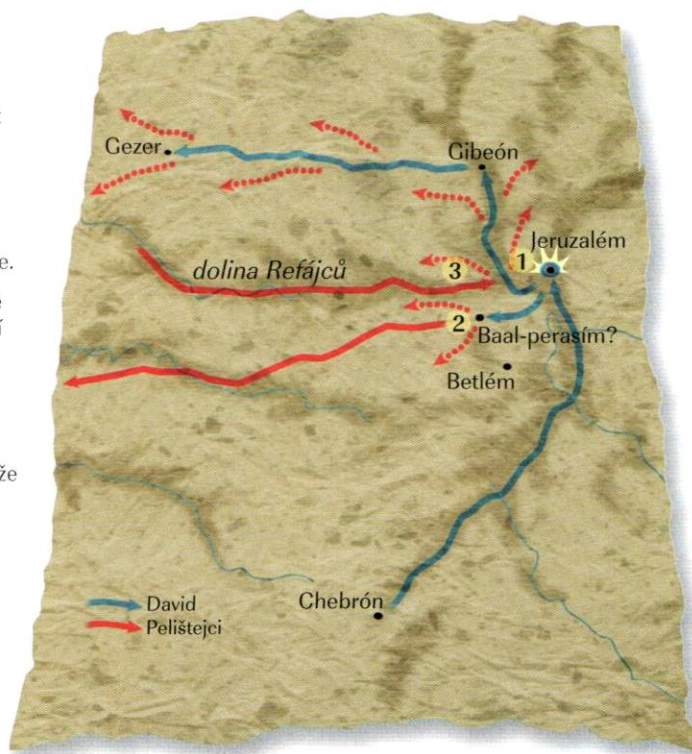
Davidův vojevůdce Jóab porazil Íš-bóšeta u Gibeónského rybníka (Gibeón je dnešní el-Džífb), asi 13 km severozápadně od Jeruzaléma. Íš-bóšeta nakonec zabili dva jeho vlastní lidé, kteří se vkradli k němu do ložnice, když odpočíval na lůžku (2S 4,5-12). David měl nyní cestu k trůnu volnou.

1. Íš-bóšetovo vojsko je poraženo v bitvě. Zatímco na Íš-bóšetově straně zahynulo 360 vojáků, z Davidova vojska jich padlo jen devatenáct (2S 2,12-32).
2. Davidovo vojsko pronásleduje velitele Íš-bóšetova vojska Abnéra až „k pahorku Amě naproti Gíachu, směrem ke Gibeónské poušti“. Tam pronásledování zanechá (2S 2,24).
3. Abnér a jeho vojsko se stáhnou do Machanajimu (2S 2,29).

DOBYTÍ JERUZALÉMA

David kraloval sedm let v Chebrónu (2S 5,5). Poté se rozhodl dobýt Jeruzalém.

1. David dobývá město Jeruzalém a usídlí se zde.
2. Pravděpodobně ještě předtím Pelištejci vyrazí do Baal-perasímu, aby Davida zneškodnili (2S 5,17-21).
3. Pelištejci pošlou do doliny Refájců další muže (2S 5,22-25). David je obklíčí a porazí. Pak je pronásleduje až na pobřeží.

Davidův Jeruzalém

Až do doby, než Jeruzalém dobyl David, to bylo poměrně malé a nevýznamné město, kde sídlili Jebúsejci. Za nové hlavní město se hodilo ze tří důvodů: dalo se snadno bránit, bylo ve středu země a hlavně nebylo spojováno s žádným konkrétním izraelským kmenem. David tak mohl založit nové hlavní město, které nebylo součástí žádných existujících mocenských struktur. Podle moderních měřítek to bylo nepatrné město, zabíralo oblast Ófelu (skalnatý ostroh jižně od Chrámové hory). Nedávné vykopávky v této oblasti odkryly významnou stavbu, která byla zatím zařazena do doby 1000 př. Kr., a která stála vně jebúsejských hradeb. Někteří vědci tvrdí, že se jedná o palác krále Davida. Ať už je tomu skutečně tak či nikoli, stavba dokazuje, že v době, kdy David zakládal nové hlavní město, zde vznikaly významné veřejné stavby.

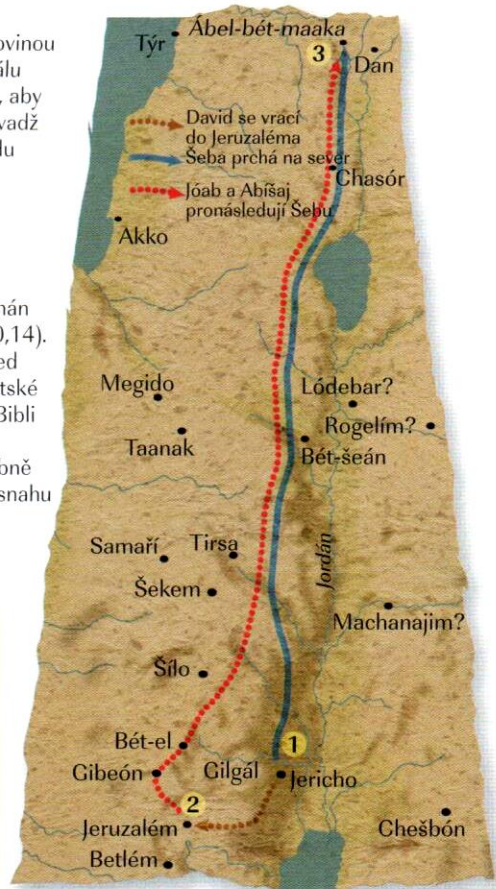
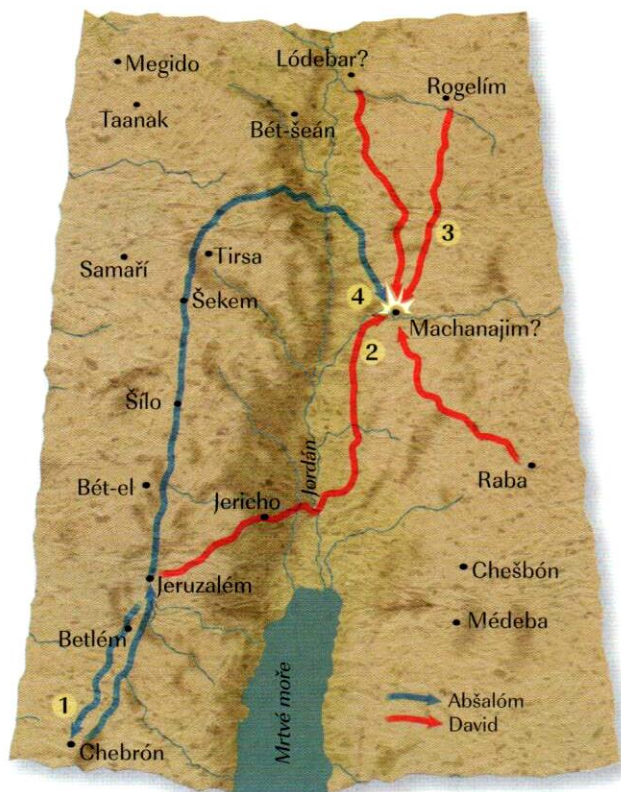
Davidovo království

ASI 1000 AŽ 970 PŘ. KR.

David se usadil v novém hlavním městě Jeruzalémě a ubránil své království proti nepřátelům. Během následujících let však musel čelit řadě vnitřních problémů, včetně dvou vzpour. Tyto vzpoury ukazují, že navzdory Davidovým úspěchům bylo království vnitřně rozděleno na dvě části: Izrael (severní kmeny) a Judu (jižní kmeny).

ŠEBOVA VZPOURA

1. David spolu se všemi judskými oddíly a polovinou izraelského lidu přejde Jordán a táhne do Gilgálu (2S 19,40). Benjamínec Šeba vyvádí Izraelce, aby opustili Davida a následovali jeho, Šebu. Poněvadž Šeba pochází z rodu Benjamín, ze stejného rodu jako Saul, šlo pravděpodobně o pokus znovu nastolit Saulův dům na izraelském trůně.
2. David se vrací do Jeruzaléma a posílá svého velitele Jóaba proti Šebovi (2S 20,3–7).
3. Šebova vzpoura je neúspěšná a Šeba je zahánán do opevněného města Ábel-bét-maaky (2S 20,14). Obyvatelé města, kteří chtějí město ubránit před zkázou, Šebu zabijí a jeho hlavu hodí přes městské hradby. Hned po Šebově vzpouře následuje v Bibli líčení popravý Saulových potomků v Gibeónu (2S 21,1–14). Tento krutý příběh pravděpodobně svědčí o Davidově úsilí vymýtit jakoukoli další snahu o obnovení Saulovy dynastie.

ABŠALÓMOVA VZPOURA

1. Davidův syn Abšalóm podporuje vzbouřenecké nálady proti svému otci a slibuje Izraelcům, že zajistí spravedlnost každému, kdo za ním přijde se svým sporem. Nechá se v Chebrónu korunovat za krále a připojí se tam k němu izraelští muži (2S 15,1–12).
2. Abšalómův vliv velmi vzroste. David je nucen uprchnout z Jeruzaléma. Prchá přes Kidrónský úval a Olivovou horu do Bachurím. Přejde Jordán a uchýlí se do Machanajimu.
3. V Manachajimu Davidovi poskytnou pomoc muži z Raby, Lódebaru a Rogelímu (2S 17,27–29).
4. Abšalómovo vojsko táhne Izraelem a získává si podporu. S Davidovým vojskem se střetne v Efrajmském lese (2S 18,6). Abšalómovo vojsko utrpí porážku. Abšalómova bujná hlava se zachytí ve větvích stromu a Abšalóm je zabit (2S 18,9–15).

Gibeón v Bibli

Málo míst v Bibli bylo svědkem tolika krveprolití a bojů jako Gibeón. Město stálo na místě dnešního el-Džibu, 8 km severozápadně od Jeruzaléma, na pahorku uprostřed zemědělské půdy. Osm ředalekých pramenů město dostatečně zásobovalo vodou.

ca 586 př. Kr. Jóchanan napadne Gedaljášova vraha Jišmaele u „Veliké vody v Gibeónu“. Jišmaelovi se podaří uniknout (Jr 41,11–18).

ca 976 př. Kr. Gibeónané popravili sedm Saulových potomků jako odplatu za pokus o jejich vyvraždění (2S 21,1–9).

ca 970 př. Kr. V Gibeónu byla nejvýznamnější svatyně v zemi. Obětuje zde Salomoun a ve snu žádá Boha o moudrost (1Kr 3,3–14).

ca 1010 př. Kr. – 970 př. Kr. V době Davidovy vlády byl v Gibeónu svatostánek a oltář, kde se o ně staral nejvyšší kněz.

ca 1000 př. Kr. Jób zabije Amasu „u velikého kamene, který je v Gibeónu“ (2S 20,8–13).

ca 1050 př. Kr. Saul porušil mírovou smlouvu, kterou uzavřel Jozue, a vyvraždil Gibeónány (2S 21,1).

ca 1010 př. Kr. Davidovy jednotky poprážejí Iš-bósetovo vojsko u „Gibeónského rybníka“ (2S 2,12–17; 3,30). Krveprolití je tak strašlivé, že se oblast kolem rybníka začne nazývat „Chekat-súrím“ neboli Pole silných (2S 2,16).

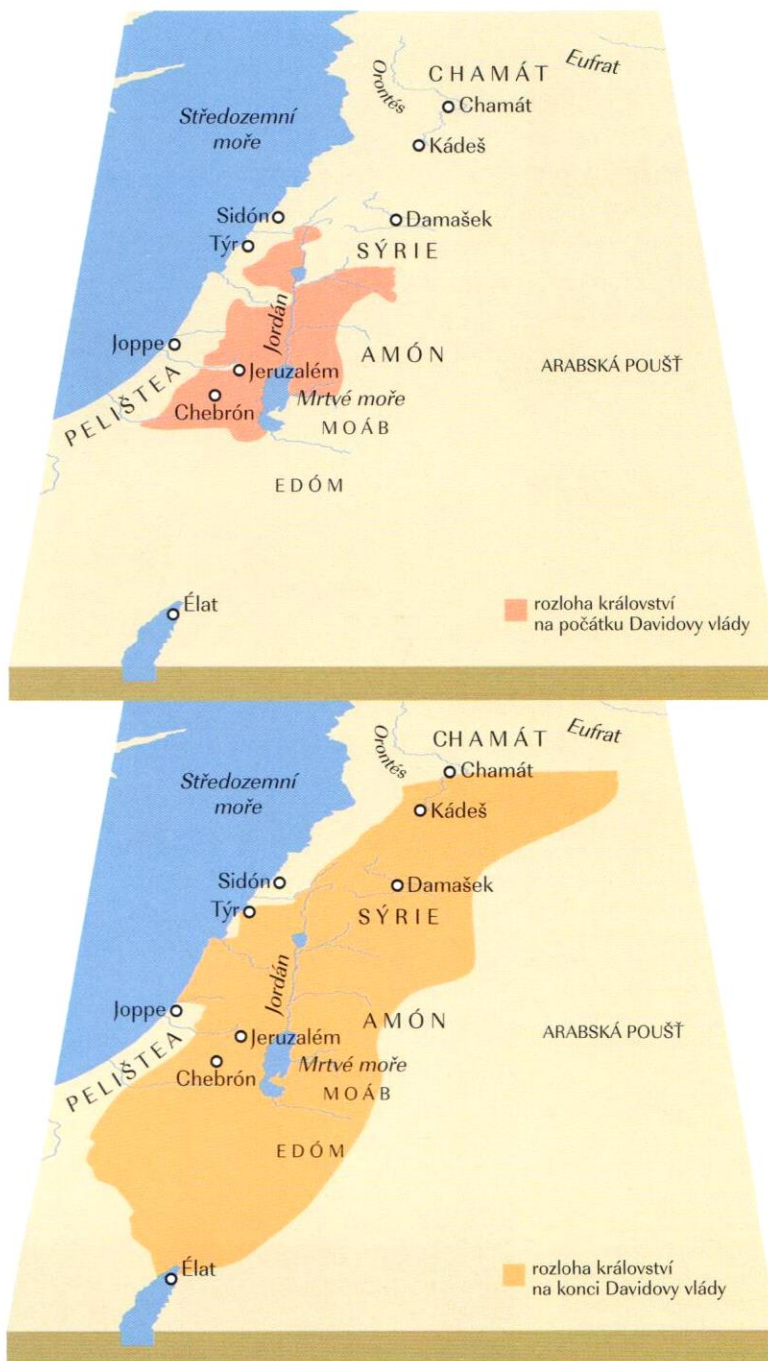
Gibeónané si lstí vymůžou na Jozuovi mírovou smlouvu (Joz 9,3 – 10,15).

Jozue zachraňuje město před útokem pěti sousedních království. Jak vypráví Bible, Hospodin na útočníky vrhal „z nebe balvány“ (Joz 10,11) a slunce a měsíc se zastavily na své dráze.

„Gibeónský rybník“, kde se odehrály biblické bitvy, byl pravděpodobně v místě podzemního vodního systému. Archeologický výzkum odhalil obrovskou, do skály vytesanou šachtu, širokou 11 m, která ústila do podzemní cisterny. Tento zásobovací systém z 12. století př. Kr. byl funkční dalších šest století.

Územní expanze za Davidovy vlády

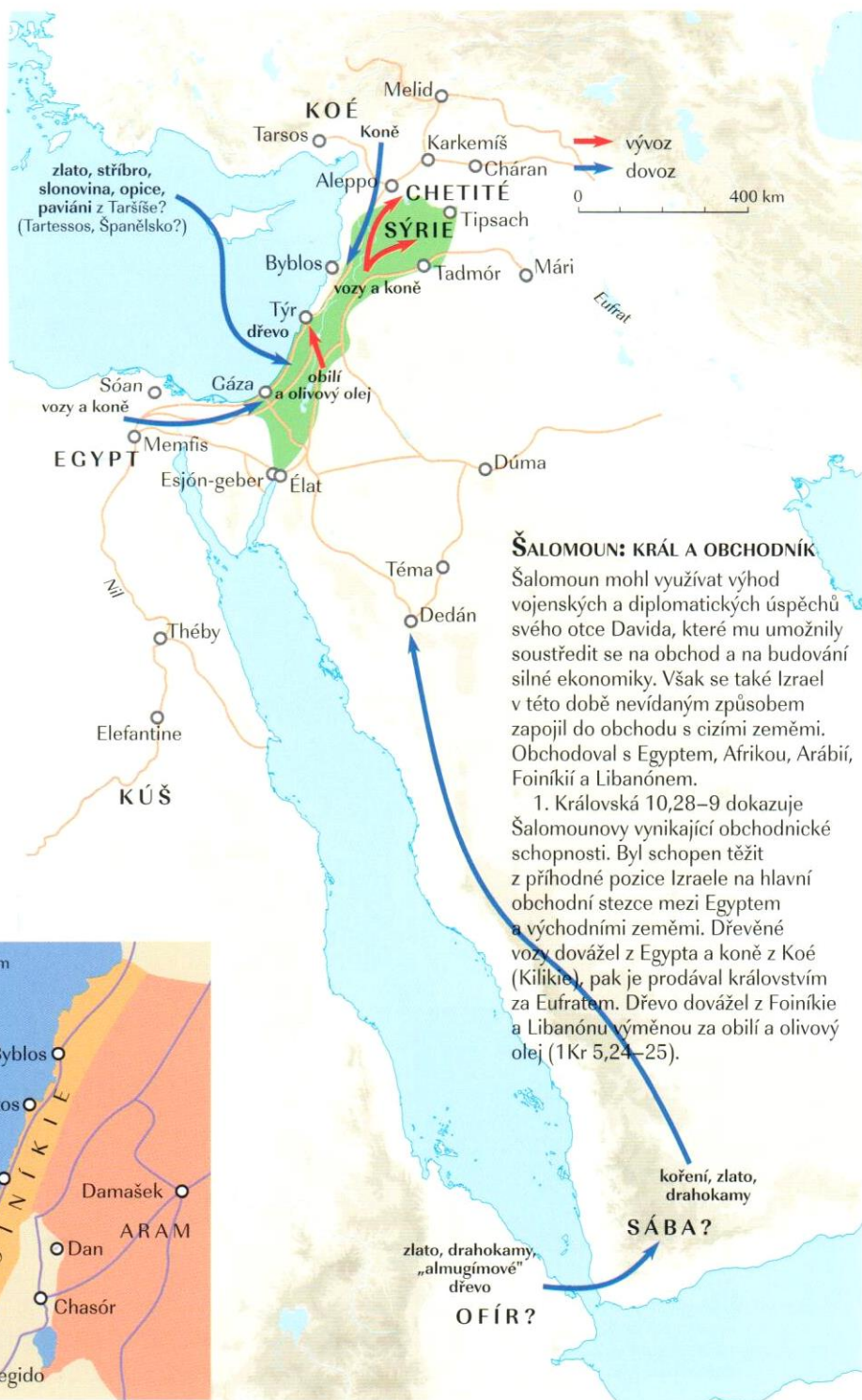
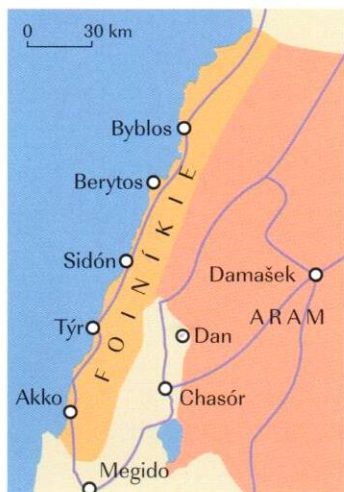
Šalomounovo království

ASI 970 AŽ 930 PŘ. KR.

Davidův nástupce Šalomoun nastoupil na trůn přibližně roku 971 př. Kr. Příběhy o Šalomounově moudrosti a nádheře jeho dvora mohou vzbudit dojem, že tehdy panoval v Izraeli zlatý věk. Ve skutečnosti však byla země vnitřně rozpolcená a mezi jižními kmeny a severními izraelskými kmeny byly neshody.

FOINIČTÍ OBCHODNÍCI

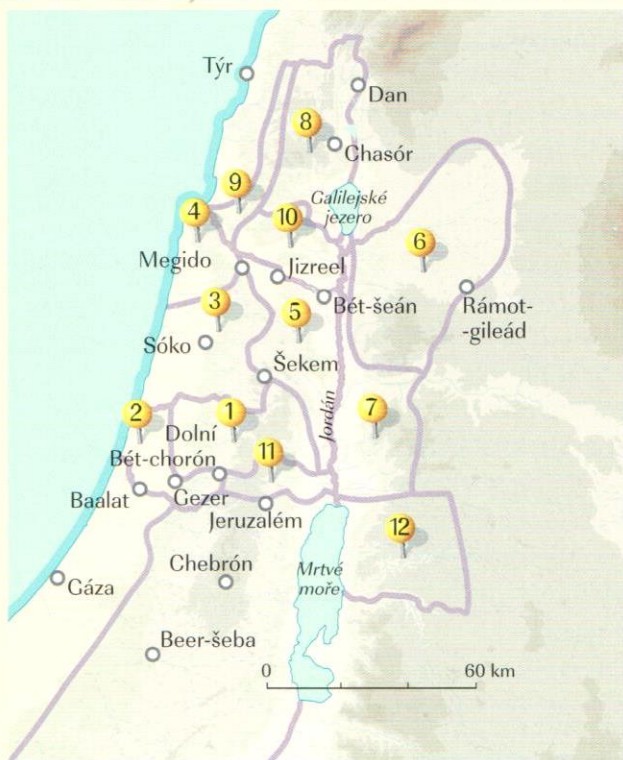
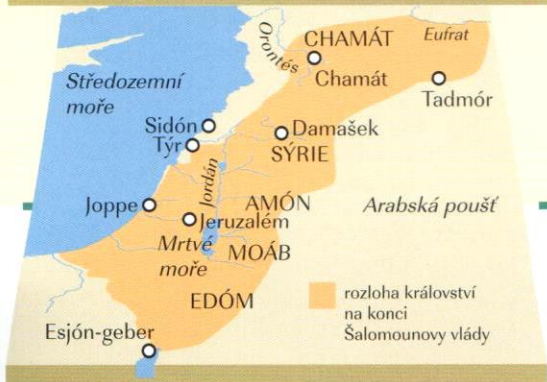
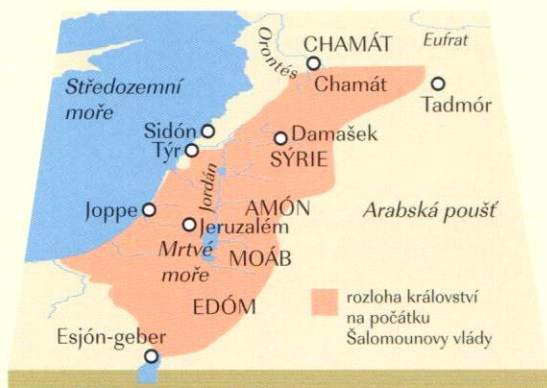
Během 9. a 10. století př. Kr. byli v oblasti Středozemního moře velmi aktivní foiničtí obchodníci. V oblasti Středozemí distribuovali výrobky z různých zemí, včetně zboží z Egypta, slonoviny a otroků ze severní Afriky, kovů (především stříbra a cínu) ze Španělska, otroků a keramiky z Řecka. Pravděpodobně také obchodovali s opiem z Kypru, což je činí prvními známými překupníky drog na světě. Z dějinného hlediska byla jejich největším přínosem abeceda, kterou od nich později přejali Řekové. Prostřednictvím Řeků se rozšířila po celém západním světě.

Šalomounovy daňové okrsky

Šalomoun získával finance pro své hospodářství nejen obchodem, nýbrž také výběrem daní. Pro každý z dvanácti krajů svého království stanovil výběřčího daní (dva z nich byli jeho zeťové). Každý kraj musel zajistit potraviny pro krále a jeho dvůr na jeden měsíc. Bible uvádí, že denní spotřeba byla „třicet kórů bílé mouky a šedesát kórů mouky ječné, deset kusů krmného hovězího dobytka a dvacet kusů dobytka z pastvy, sto kusů ovcí a koz, kromě jelenů, gazel, antilop a vykrmené drůbeže“ (1Kr 5,2–3). Jeden kór byl asi 36 litrů. Pokud to vynásobíme počtem dnů, dostaneme se na měsíční spotřebu 32 400 litrů bílé mouky, 64 200 litrů ječné mouky, 300 kusů krmného hovězího dobytka, 600 kusů dobytka z pastvy a neuvěřitelných 3000 kusů ovcí a koz. Určitě to představovalo velkou zátěž pro všechny kraje. Povšimněme si také, že bylo určeno dvanáct výběřčích pro severní kmenová území, kdežto pro Judu byl stanoven pouze jeden. Je zřejmé, že sever musel odvádět mnohem vyšší daně.

Územní expanze za Šalomounovy vlády

ŠALOMOUNOVI KRAJOVÍ SPRÁVCI A JEJICH KRAJE

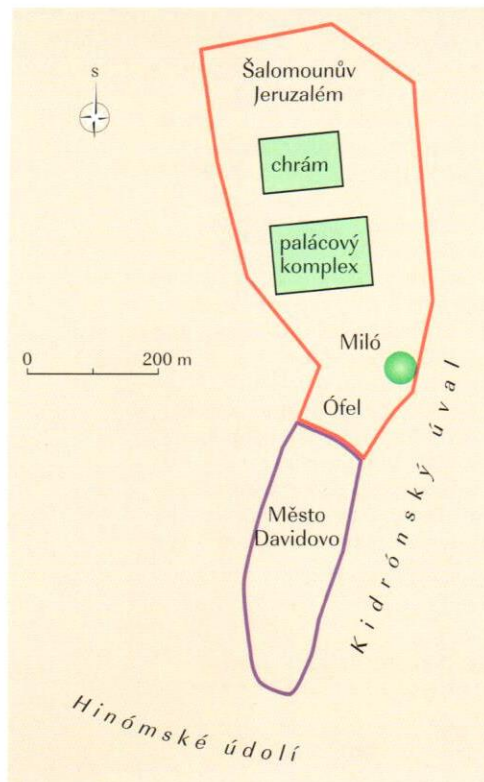
Název	Oblast
1. Syn Chúrův	Efrajmské pohoří
2. Syn Dekerův	Mákas, Šaalbím, Bét-šemeš, Elón a Bét-chánan
3. Syn Chesedův	Arubót
4. Syn Abinádabův	Dórská pahorkatina
5. Baana, syn Achílůdův	Taanak, Megido atd.
6. Syn Geberův	Rámot-gileád
7. Achinádab, syn Idův	Machanajim
8. Achímaas	Neftalí
9. Baana, syn Chúšajův	Ašer a Alót
10. Jóšafat, syn Parúachův	Isachar
11. Šimeí, syn Élův	Benjamín
12. Geber, syn Uriův	země gileádská

Šalomounův chrám

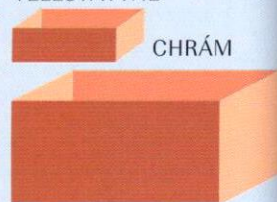
KOLEM 960 PŘ. KR.

Silná ekonomika umožnila Šalomounovi zachovat se stejně jako jiné vlády, když je dostatek finančních prostředků – zahájit rozsáhlou stavební činnost. Přestavěl Jeruzalém na královské hlavní město. Postavil nádherný chrám, ještě nádhernější palácový komplex a podpůrnou hradbu zvanou „Miló“ (1Kr 9,15). Archeologové objevili velkou stupňovitou stavbu, která je možná pozůstatkem této hradby.

Tato rozsáhlá výstavba byla nákladná a je jednou z ironií Šalomounovy vlády, že přestavba Jeruzaléma na nádherné hlavní město celého Izraele urychlila rozpory, které následně vedly k rozdělení království.

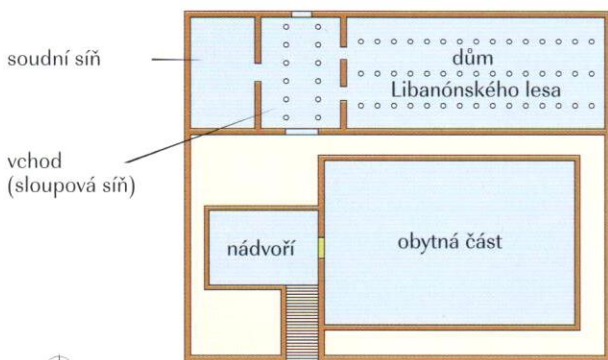

VELESVATYNĚ

Předsíň

(1Kr 6,3)
Byla stejně široká jako svatyně a zasahovala 4,6 m do prostoru komplexu. U vchodu byly dva obrovské bronzové sloupy, nazývané Jakín a Bóaz (1Kr 7,15–22).

Chrám a palác

Měli bychom poznamenat, že přes všechnu nádheru nebyl chrám největší jeruzalémskou stavbou. Takovou stavbou byl dům Libanónského lesa, který byl šestkrát tak velký a pravděpodobně sloužil jako královská zbrojnice (1Kr 10,16–17).

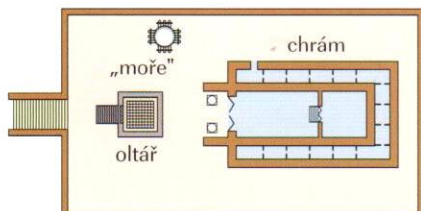
Chrám i dům Libanónského lesa byly součástí komplexu budov, do kterého také patřily sloupová síň, soudní síň a obytné místnosti pro krále a jeho ženu, faraónovu dceru (1Kr 7,1–8). O dispozicích těchto budov příliš nevíme. Bible uvádí jen rozměry domu Libanónského lesa (1Kr 7,2).

Nádrž nebo „moře“

(1Kr 7,23–25)
Týrský řemeslník Chiram nechal pro chrám udělat kruhovou nádrž, ve které se mohli omývat kněží. Měla průměr 4,5 m a objem asi 440 (uvádí se též až 720) hektolitřů.

Oltář
(1Pa 4,1)

Na chrámovém nádvoří stál oltář určený pro zápalné oběti.

Šalomounův chrám

Šalomounův (nebo také první) chrám byl 60 loket dlouhý (27 m), 20 loket široký (9 m) a 30 loket vysoký. To odpovídá přibližně velikosti tenisového kurtu. V našich podmínkách by to tedy nebyla příliš velká stavba. Chrám však byl krásně vyzdoben uvnitř. Bible uvádí jeho rozměry na několika místech (1Kr 6–8; 2Pa 3–5 a idealizovaný popis v Ez 40–42). Nenašly se žádné pozůstatky a podle popisu se chrám podobal svému předchůdci – svatostánku. Jeho dispozice obecně odpovídaly dispozicím jiných chrámů, objevených na nalezištích ze střední a mladší doby bronzové v severní Sýrii.

Chrám měl tři hlavní části: předsíň, svatyni, které se v Bibli také říká „dům“ (např. 1Kr 6,2–3.17), a velesvatyni. Byla to vlastně zvětšenina svatostánku – jeho rozloha byla dvakrát tak velká, měl stejné vnitřní uspořádání a stejný poměr mezi délkou a šířkou (3:1). Kolem chrámu byly vybudovány přístavky, které tvořily ochoz. U vchodu stály dva obrovské bronzové sloupy, nazývané Jakín a Bóaz. Na nádvoří chrámu stál obětní oltář, bronzové moře a deset stojanů na bronzové nádrže. Uvnitř bylo deset zlatých svícňů, zlatý oltář, zlatý stůl a zlaté nádoby (1Kr 7,47–48). Ve velesvatyni byla umístěna schrána Boží smlouvy. Na zadní stěně velesvatyně byly dvě řezby cherubů z olivového dřeva, potažené zlatem, které tvořily paralelu k výzdobě víka schrány (1Kr 6,23–28).

Velesvatyně nebo svatostánek

Měla podobu pravidelné krychle o délce 9 m (1Kr 6,15–29), kde byla uložena schrána Boží smlouvy, po jejichž stranách stály dva vyřezávaní cherubové, jejichž křídla se rozprostírala nad schránou.

Dveře

(1Kr 6,31–32)

Do velesvatyně se vstupovalo dveřmi z olivového dřeva. Obě křídla dveří byla pokryta zlatem.

Svatyně

(1Kr 6,2–14)

Byla 18 m dlouhá a 9 m široká. Stál v ní kadidlový oltář, zlatý stůl na předkladný chléb a deset zlatých svícňů, na každé straně pět. Stěny byly obloženy cedrovým dřevem a podlahy byly z borovice. Stěny i podlahy byly pokryty zlatem (1Kr 6,21.30). Vysoko nad podlahou byla úzká okna. Stěny zdobily řezby cherubů, palm a květin (1Kr 6,29).

Ochozy

(1Kr 6,5–6.8.10)

Chrám obklopovaly ochozy o třech podlažích s komorami. Byly různé široké. Zatímco komory v přízemí měly šířku 2,3 m, v prvním patře měly šířku 2,7 m a v druhém patře 3,2 m.

